

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ

УРВЉУЈВОДБОР

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092.

БРОЈ 5 ПАРА

Стан Редакције и Администрације Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Администрацији. Цена утврђена.

Неплаћена се писма не примају. — Рукописи се не враћају.

Писма, рукописе, новац и све остало што се односи на лист, слаће власнику листа.

У Бесарабији ЦИЉ РУСКЕ КОНЦЕНТРАЦИЈЕ

БУКУРЕШТ, 25 августа

Знатни делови руске војске концентришу се у Бесарабији. Циљ овога концентрисања је да се Немцима спречи евентуалан напад у правцу Одесе.

Једно упоређење

Целокупан рад наше бугарске браће од неколико деценија амо, потсећа нас на прошли рад истога периода наше браће Хрвата. Он је савршено исти, а мора да је таки, јер је то била и јесте једна и иста — бечка школа. Па као што се данас јасно прозрева будућност хрватскога народа, тако се аналогно може закључити и будућност бугарског народа.

После Аустро-Мађарског поравнања године 1867. и Хрватка са Славонијом добиле су неку лажну аутономију, коју није поштовала ни Угарске, ни Аустрија. Поравнањем Мађарима је дато право најљубљег прогонства немађарских народа у Угарској, а Хрватима право најљубљег прогонства Срба у Хрватској и Славонији, што се доцније пренело у Далмацију, па Босну и Херцеговану.

То је пригонствонострано било и званично и приватно, лично, корпоративно, па чак и школско. Постојање Срба негирало се одлучно. Њих за Хрвате није било, а пуњење гавница са честитим и невиним Србима било је на дневном реду. У српској Босни и Херцеговини народ српски није од никога веће муке претрпиа, до ли од браће Хрвата. Тако их је Беч васпитао. Да те неприродности изведе, Беч је утурио у њихову душу мегаломанију о величини хрватске државе. Њихови историчари отворено су писали: „Од Балкана (планина Хемус) до Триглава (код Љубљане велико брдо, под којим извире река Сава)

Хрватка ће бит' држава“. Карзидијеве српске народне песме и приповетке званично су похрваћиване биле, — једном речи, српска народ је био бедна и прогонена раја горе него под Турчином. Беч је Хрвате тако учио.

Али се доцније код интелегентнијих Хрвата здерао мрак са очју, увидеше, да су средство и оруђе у туђим рукама и цочеше причати љубав братства, и онај истанити пут, са кога су Хрвати сашли били. Семе те љубави већ је никло, а цвет ће му добити историско име: *из крви тога српског народа, прогоненог од самих Хрвата, хрватски ће народ добити слободу.*

Сравнимо ту малу историју хрватскога народа са бугарском истога периода, па ћемо видети, да је на длаку иста, а така и мора бити, јер је то једна и иста — бечка школа. Сувишно је, да ређамо тачку по тачку, јер ми сви знамо то. Као што су у Хрватској прогонили те учитеље брацке љубави, називајући их државним велеиздајницима и издајцима свога народа, тако и у Бугарској убијају оне, који би се појавили као учитељи брацке љубави. Хрвати су даље на западу и могли су се пре оствестити, а Бугари, у дну балканског истока. Али по свима природним законима та ће свест и код њих доћи. Ми пак аналогно повлачимо закључак: *да ће Бугари тек из крви српскога народа добити своју праву бугарску слободу, живи били па видела!*

Рабош

Један пријатељ из Ниша, пише између осталог и ово: „Ипак сте ви тамо срећни. Ако и погинете погинули сте јуначки од непријатељских граната; а ми сињи кукавци, ма да смо далеко од аустријских граната, ипак нисмо од жандармских цокула и писарских песница!“

Аргус.

Узалудни напори

Немци све жртвују да узму Ригу.

Лондон, 24 авг.

„Тајмс“ дознаје из Петрограда, да Немци чине неописане напоре да заузму железничку линију Митау—Крајсбург, што би натерало Русе да евакуишу Ригу.

Руси им се издржљиво одупиру, и има изгледа да ће успети да немачку очајничку офанзиву на томе сектору претворе у нагло повлачење.

Национална економија

После чиновничког staleja, или у опште оних људи, чији је живот упућен на системизовану плату, а живе у Београду — долази трговачки stalej, који живи и ради у Београду. Њихов живот не осећа терет овога рата. Има много њих, из чијих се уста може чути: „кад би Бог дао, да рат потраје још две године“. Велики број београдских бакала на војној је дужности, али их у радњама заступају њихове жене или најближа својта. У томе раду жене су, као трговкиње, положиле не одличан, него превасходан испит, и живот њихових породица не осећа рат, ни против осећа напредак. Женске, као бакали, понекада превлазиле и саме бакале у погледу подизања велике цене, једина њихова зловоља противу рата је та, што немају своје мужеве код куће; међутим се добро хране и добро су неговане, што би рекао кнез Милош жировне су. Та погодност по живот тога staleja лежи у необузда

ној вољи њихове трговине. Свет мора да живи и мора да купује а они онда уцељују по својој вољи. Нарочито они бакали по периферији Београда, који су удаљени од центрама, врше нечовечна капишарства, а ту живи понајвише сиротиња, која је упућена да купује „на мало“. Ти бакали, продавајући „на мало“ стављају баснословне цене појединим артиклима. За један грош гаса добијете количину, која одговара осам гроша по литру. Један бакалин на смедеревском ћерму продаје обичних ексера од дрога, које код грјасте кошта три гроша фунта, (пола килограма) 40 грама за грош, а то је 2.50 дин. фунта. Само они београдски бакали, којима су радње у опустелим деловима Београда, осетиће овај рат, а осталима овај не рат бити њихов брат. Има бакалина, који и сами не знају шта их је снашло. Нарочито они, што су на Крагујевачком и смедеревском ћерму. Они у овоме нередовном стању теку новац, али не треба никад да заборавае, да је на томе новцу крв и суза многих невољника. И ти бакали корпоративно траже још од власти, да им се отпише пореза, што Месни Одбор има своје продајнице, што им је забрањена продаја шећера, те се тиме крше њихови приходи. — Баш бакалски!

Женски свет

Шта све може жена да учини, да задовољи своје љубопитство?

Маршал Мак Махон, путујући по Француској у циљу војне инспекције, оболе у једној малој варошици, и лежаше у једном хотелу. Бејаше одмах позван лекар, који прегледа болесника и сумњиво машући својом научничком главом, забрани пацијенту даље путовање. Сво особље и сви путници тога хотела дознали су о томе и жалили су свога великога војсковођу.

У истоме хотелу отсела је и једна госпођа, која се на телеграфски позив свога мужа баш спрема да отпутује, али кад је чула о Мак Махоновој болести, она је свој сандук распаковала и остала и даље у хотелу.

Идућег дана добије та госпођа опет телеграм од свога мужа, да одмах полази кући, али како је Мак Махон ле-

ник изјављивао, да је пацијентова болест врло озбиљна, госпођа оста и даље.

Петог дана госпођа доби брзојав од свога мужа: „наша мала Жанета лежи у вруцици, дођи одмах“. Она одлети Мак Махоновом лекарици, затражи упутство против врунице и то упутство достави брзојавно својме супругу, а она оста и даље у хотелу. — Мак Махон лекарник је још непрестано сумњив климат научничком главом, а цело особље са путницима гледали су у томе опасност то живот љубљеног маршала. Цела је варош пролазила поред хотела, у коме је Мак Махон боловао и распитивала о стању здравља. Лекарник је увек забринито климат главом. Брзојавна питања о стању здравља долазила су из целе Француске; једна соба у хотелу претворена је у брзојавну канцеларију, из које су разасиљани брзојавни одговори.

Десетог дана доби она госпођа брзојав од свога мужа: „наша мала Жанета лежи у највећој агонији, дођи одмах, ако мислиш да наше анђелче још у животу нађеш“. Госпођа отрча Мак Махоновом лекарици, затражи од њега упутство против агоније и то саопшти брзојавно својме супругу.

Сутра дан дођоше из Париза два лекарика професора, који прегледаше Мак Махона. Они изјавише, да је свака опасност прошла и да ће Мак Махон за неколико дана моћи свој пут наставити. Сви се обрадоваше, само је она госпођи била љутија до крајности. Позва хотелског лекара, плати му рачун и јетко му рече:

„Ја сам до сада остала овде, да видим један свечан војни погреб, али се осујети“. — Кад је улазила у кола, телеграфист донесе јој брзојав од њезиног мужа: „Наше мило анђелче, Жанета, није више међу живима, дођи бар на сахрану“. Госпођа цикну, а кочијаш фијучку бичем.

Шала

— Шта, опет женско?
— Да, Ваше Величанство, моћете се још једном потрудити.

— Но, Перо, хоћемо ли имати ове године богату бербу шљива.

— Тхе, то све зависи од Бога, јер шљиве нису цветале.

На грчкој граници

На грчко-бугарској граници дошло до сукоба

СОЛУН, 25 августа

Овдашњи листови доносе телеграме, да је на бугарско-грчкој граници дошло до сукоба. Борба се још води. Послат је један батаљон жандармерије као погпора пограничним стражама. Према једној депеши, једна бугарска комитска чета, у јачини 150 људи упала је на грчку територију и почела да пљачка погранична села. Такође се јавља за борбе са комитским четама бугарским око Сереза. У борби код Фустенда убијено је 10 четника и 13 их је заробљено. По исказу заробљених четника бугарска комитска организација спрема веће чете које ће се груписати на тромеђи, а нарочито око Дојрана.

Б.

Пред Вилном

Вилна је још у рукама руским —

ВУКУРЕШТ, 25. августа

Последњи телеграм из Петрограда, који је примила овдашња телеграфска агенција саопштава, да Вилна још није пала и да се испред ње на кратком растојању воде врло огорчене борбе, у којима су Немци до сада имали преко 40 хиљада губитака. Руси се држе ванредно упорно. Ако би Немцима пошло за руком да заузму Вилну, то би било по врло скупу цену.

Победа је у слози

Чланак француског министра Крипија —

Приликом ономадашњег свог доласка у Русију, бивши француски министар спољ. послова, Крипи, објавио је у „Руском Слову“ чланак са горњим насловом. Ево неколико одломака из тог озбиљног и пажње вредног чланка:

Мене непријатно дирају брбљивца, који претенциозно распростиру разне вести, којима се осуђују тобожња одуговлачења и извлачења од операција западних савезничких армија. Ти људи не знају о тајним плановима главног штаба просто ништа, т. ј. исто толико колико и ви, и ја. Међутим они би бар то требало да знаду, да главни команданти савезничких армија имају пред собом и изводе заједнички циљ, на-

лазећи се у свакодневном најтешњем општењу и доводећи у сагласност све своје кораке. На на једном ни на другом фронту не догађа се апсолутно ништа, пре но што главни команданти савезничких армија не доведу у сагласност своје мисли и сва кретања војска. Па кад је тако, онда нашто измишљавати чланке, који стварају неповерење према савезницима? Публика те чланке чита, и може ли се тада сумњати да ће се Немци послужити таквим чланцима ради своје пропаганде у неутралним државама. Зар није довољан само здрави смисао па да се увиди, да би безумно нестрпљење могло и Русију и Француску довести до пропасти? Зар има кога, коме није јасно да се у овим судбоносним часовима одлучна битка може отпочети само после огромне, исцрпне, свестране припре-

ме, која једина може обезбедити успех. Француска је дала за ту припрему све своје тело и сву своју душу. Напори, што их је она на том пољу учинила добила су свеопште признање, и ја никада нећу заборавити шта су ми поводом тога са осећањем казали људи, који држе у својим јаким и часним рукама судбу Русије. Француска са становништво не већим од 40 милиона, послала је на свој фронт армије, исто толико многобројно као и Русија. Наша армија је цвет наше младежи и интелегенције. Уметници, студенти итд. заједно са сељацима и радницима проливају своју крв у белгијским и француским рововима.

Сви ти напори и жртве били су потребни за то, да задрже и прикују за једно место дивљег и зверског непријатеља, који је желео да у кратком времену заузме Париз и Кале.

Недостатак у муницији — то је наша и ваша заједничка погрешка, коју ми сад брижљиво исправљамо.

Поверење и вера Париза и Француске нису се поколебали ни на један тренутак. На нашем фронту су се биле па се и сад бију непрестане битке, час са намером да одбијемо непријатељске нападе, час опет да прикујемо за нас многе непријатељске корпусе, чији је тачан број добро познат нашем главном штабу. Ми смо и нанели непријатељу, и претрпели смо и сами огромне губитке, али зато је сада свима познато и сви су убеђени, да се приближује час, мада ће мо отерати непријатеља са француске територије.

Час, кад ће отпочети одлучне операције није већ далека.

Говорећи о спремању муниције за руску војску, министар Крипи вели: Будите стрпљиви, муниција ће стићи, а шта је кадар учинити Немац против добро на-

оружаног руског војника. У овом моменту непријатељ чини последње безграничне напоре, починући од Лиља до Варшаве, трошећи последње изворе своје гнусне организације. Тај звер, — наш будући плен, — још је страхан, али је већ близак издисању. Тај звер неће триумфовати. Али да настави борбу, непријатељ ће се потрудити и знаће се користити свим нашим погрешкама, а главна би наша погрешка сада била, кад бисмо пренебрегли дужност да очувамо слогу и узајамно поверење, које треба да је јако код народа Четвртог Споразума.

На завршетку чланка француски министар вели: Песимисти нека се облаче у свој костим жалости, али Немци неће видети ни Париз, ни Кале, ни Петроград!

Бивши министар иностр. дела Крипи.

Крајња мера

Јермени одбили да плаћају порезу.

Букурешт, 25 авг.

Како је корак јерменског патријарха код Шейк-ули Ислама у корист заштите Јермена пропао, то су Јерменски прваци дочели решење да не плаћају порез, нити ма какве друге при-

Румуноја прети

Поводом бугарског комитског увода —

Букурешт, 25 авг.

Румунска влада је послала данас у Софају свога нарочитог изасланика, који ће посетити председника бугарске владе др. Ралославова и предати му писмену одлуку румунске владе.

У политичким круговима, који су блиски влади, уверавају да је садржина одлуке следећа:

Румунска влада ће одмах објавити рат Бугарској, ако

би њене комитске чете још једном напале Србију или Грчку.

Брајан за мир

— Посредништво бившег министра —

Букурешт, 25 авг.

Бивши министар унутрашњих дела у Сједињеним Америчким Државама био је умољен од стране „Франкфуртских Новина“ да покуша с посредништвом за мир, 350 тга се г. Брајан кренуо у Европу. Он ће посетити кабинете зараћених држава и покушаће да их приволе на преговоре за мир.

У овдашњим круговима верује се, да Брајан неће имати успеха.

Краљ Фердинанд

— Једна значајна смотра —

Солун, 25 авг.

„Елас“ пише, да је краљ Фердинанд после једне министарске седнице изненада у пратњи генерала Жекова напустио Софију и одвезао се у Неврокоп. На грчко-бугарској граници, краљ је одржао смотру над 13, 14, 18 и 23 пуком, који у свој области врше маневар.

Над Ганом

— Бомбардовање ангара —

Париз, 24 авг.

Једна јака ескадрила француских аероплана летећи према северу доспела је до изнад Гана, и бомбардовала велики ангар целелина, наневши му знатне штете.

Сви француски аероплани из дотичне ескадрале вратили су се потпуно неоштећени и поред страшне пуцњаве, која је била са више тачака уперена на њих.

Авијатичари су одляковани.

После трагедије.

Престала је борба, ноћ се спушта тиха,
Изумиру пуцњи далеких предстража;
А гором се лишће тајанствено њиха,
Док сан вечне ноћи са гора се спушта.

И трепере звезде у бездану мрака,
А месец се тремо уз небеса вере,
Лишћем струји вечност душа див-јунака,
Опева животе, ствара нове ере.

Дух човечји ближе идеалу греде,
И губе животе милиони људи,
Траже нову срећу у сред ратне беде,
Понос човечански у њима се буди...

И пали су храбро. Гробови се нижу,
Лешевима поља испуњена леже,
Брегови телеса очајно се дишу,
Самртнике храбре смртни ровац етеже.

Усирена крв се шири на све стране;
Тече из још свежих и дубоких рана
Јунака што крваљу отаџбину бране
Док последња снага не буде скрхана...

Почивају мирно долине и горе
После бојне хуке. Звуци даљне трубе
Далеко за брда потмуло се оре
У мрачним шумама јецају и губе...

ФЕЛТОН

Б. М. Д.:

ЈАКАТА КОЈО...

Наредник Коста вли како су га војници из милоште звали „Која“, био је и он из оне класе ђачке чете, која је распорџена по трупама онда, кад је наша Отаџбина била у најкритичнијем положају. Као и сви ђаци што су, био је и он: увек весео и насмејан, увек спреман на сваку шалу и на игру. И због овакве његове приступачности војници су га убрзо заволели. Која је био најомиљенија личност од војника, у целоме његовом пуку. Они су га из милоште звали „домнул Која“.

У његовој су чети били махом Власи и као што их је Бог дао да су допови,

они су се старали да свога „домнула“ задовоље, а често, врло често и почасте. Колико је се пута он изненадио кад би му донели испечену кокошку.

— Шта је то. Где сте дигли то, упитао би он?

— Жив нам ти домнуре нисмо дигли нигде, ама видесмо га где лута само ко сироче, па ко велимо да се не мучи, боље ти да га изеш домнуре, него онај наредник Трајко, што се по цео дан коцка.

И тако није скоро било дана а да га његови војници не почасте и изненаде.

У борби пак, заклањали су га где год су могли и опомињали га да се не излаже опасности.

— Шта ћемо ми без тебе домнуре ако нам погинеш?

А он их је тешио и уверавао, како њега зрно не бије,

Они би на ове речи некако чудно одманули главом и поменули би њиховог командира, који је тако исто говорио, али једног дана уједе и њега зоља и није ни зенуо.

— То се је десило командире, шалио је се он, али мени неће. Вадећете да ће се и рат свршити а ја нећу бити ни рањен.

И он је продужавао да се са њима шали, као да им је друг и ако је он био наредник, а они редови и ако су они били људи у другој позиви а он у годинама у којима се тек регрутује.

Такав је био и у сред најжешће борбе. Никад се није помутила његова присебност.

У највећем окршају и најстрашњој грмљавини, он је умео сачувати присебност. С револвером у

Писмо

Својеручно писмо српског краља грчком краљу

Атина, 25 авг.

У овдашњим званичним круговима се говори, да ће у току ове недеље краљ Константин прићи у нарочитој аудијенцији г. Поповића, пуковника, изасланика српског краља који ће му том приликом дати својеручно писмо краљево.

Око Сереза

Маневри грчке војске.

Атина, 25 авг.

У договору са владом главни генералштаб је донео решење да се за 15 септембар позову на тридесето-дневну вежбу пет последњих класа резервиста. Вежбе ће се одржати око Сереза.

Бугарска

дипломатија

Промене у бугарском дипломатском телу.

Софија 25 авг.

(Спец. извешт.)

У владиним се круговима говори о великим изменама у бугарском дипломатском телу. Са својих данашњих места биће смењени посланици у Букурешту, Атини и Петрограду.

Акција сумарена

Број потопљених бродова.

Лондон, 24 авг.

Адмиралитет саопштава, да је у току прва три месеца године 1915 потопљено 163 лађица и 43 једрилице. Све су износиле 361.170 тона. Од тога броја 63 су потопљене од стране немачких сумарена.

Као што се из количине тонажне види рат сумарена је чист блеф.

ФРАНЦУСКИ ЗАРОБЉЕНИЦИ

Њихов очајан положај био побољшан

Букурешт, 25. авг.

Телеграфу из Хага, да је немачка влада после дуге и упорне интервенције француске владе, одговорила посредним путем француској влади, да ће предузети све мере да се пољажај француских војника заробљених у Немачкој побољша истим степеном, као што и Французи имају да учине са немачким заробљеницима у Француској.

У Инсбруку

Концентрација знатних снага

Париз, 25 авг.

Према вестима из Женева главни аустријски штаб групише знатне снаге око вароша Инсбрука. Граница према Швајцарској је затворена за транзит.

Софија, 25 августа

Поводом великих војних маневара који се држе на граници према Србији и Грчкој бугарска влада је преко свога полувластитоног органа и преко Бугарске Телеграфске Агенције изјавила, да се концентрисању бугарске војске не треба придавати непријатељски карактер. Концентрисање се врши ради маневара који се држе у целој земљи па и у пограничним областима

ПОТОПЉЕНЕ ЈЕДРИЛИЦЕ

Успех руске црноморске флоте

Солун, 25. авг.

Из Букурешта телеграфу, да је једна руска крстарица потопила у Црном Мору, баш пред улаз у Босфор, 12 турских једрилица натоварене угљем за Цариград.

Од посаде није спасен нико али је остала једна

једрилица потпуно недирнута, која је одмах по датом сигналу за предају запловила у правцу крстарице, машући белим барјаком

Дневне вести

Г. Маринковић

Из Букурешта нам јављају да је тамо приспео наш посланик г. Павле Маринковић. Одмах по своје доласку г. Маринковић је посетио г. Братијана и са њиме је водио дуг разговор.

Г. Штрандман

Секретар руског посланства г. Штрандман који је уапоређен за првог секретара амбасаде у Риму отпутовао је јуче на своју нову дужност. Приликом свога бављења у Нишу Престољонаследник је примио г. Штрандмана у општајној аудијенцији и том му приликом подарио скупоцену табакеру са својим монограмом.

У Паризу

У Паризу се већ дуже времена бави др. Божа Марковић, професор Универзитета. Г. Марковић се у Паризу бави у специјалној мисији и имао је неколико састанка са најугледнијим француским политичарима.

Ослобођени војне дужности

На захтев г. министра народне привреде ослобођени су од војне дужности сви поседници великих шљивара.

Руска санитарска мисија

Овак дана приспеће у Ниш једна руска војна санитарна мисија. Мисија ће радити у једној од нишких болница.

Пензионисани

Г. Живан Ивковић, председник нишког првостепеног суда пензионисан је.

Уважена оставка

Министар финансија је уважио оставку на државну службу г. Драг. Драговићу, порезнику призренског пореског одељења

Отпочела рад

Новообразована комисија за откуп хране у народу, отпочела је свој рад.

Цигар-папир

Управа Манопола раздала је у току ове недеље цигар-папир II врсте.

Шећор

Главни одбор за н. шећор ж. отних намирница ће кроз неколико хиљачину шећера и одмах ће је раздати одборима у циљу продаје.

Белешке

Породица погинулог пешад. мајора Владимира Живанчевића, даваће му годишњи помен 27. окт. мес. у 10 час. пре подне у цркви Св. Николе на Новом Гробљу.

Из ратне торбице

Шта присебност вреди.

Један вод I. коњичког пука „Обилића“ из 3. ескадрона, добије задатак да се јутром 1. децембра из Жаркова крене у патролу за непријатељем, који је нагло одступао ка Београду. Међу војницима вода био је и редов Ђорђе Шона, из села Прахова, срез неготински, округ крајински, кога водник одреди да испита шумарке с десне стране друма, који су се дизали поред једног сељачког пута. Ђорђе је брзо извршио овај налог и крене се одмах воду да о томе извести водника. Но док је он био у извиђању, вод је одмакао даље и Ђорђе га не нађе већ пође напред за њим. Идући за водом који је измакао далеко испред села Жаркова, Ђорђе стиже до водоводног резервоара београдског водовода, али цео тај терен био је обасут митраљеском и пушчаном ватром. Ђорђе се ипак не поколеба. Мамузну коња, крену га у кас и оде напред да тражи вод. Није касео ни четврт часа, спази поред самог друма једна комориска кола, која су спроводила

четири непријатељска војника. Војници га приметише, дочепаше пушке и спремише се за борбу. Ђорђе је био присебан: да бежи, убиће га! Знао је да је непријатељ заплашен, да одступа у нареду, с тога се одлучи да нападне противника! Брзо извади сабљу и командова: „Вод сабље вади; јуриш!“ — Одмах, под овом командом јури на непријатеља. Непријатељски војници задрхташе, бацише пушке и дигоше руке у вис. Ђорђе хитро сјаха с коња, остави сабљу, уз карабин и потера сам четири Фрањина војника, који се непрестано окретаху не би ли спазили остале Ђорђеове другове, којима је он командовао: „јуриш!“

— „Ето Ђорђе, видиш шта се ради присебност, а да си се уклашио, не би се данас с нама заједно гре уз ову ватру.“

Ото Вајс:

Овакви смо

(АФОРИЗМИ)

Непознати непријатељ је — двоструки непријатељ.

Само онда волимо истински неког човека, кад су нам и његове погрешке симпатичне.

Љубав заслепљује. Зато многи залубљени иде хоравачки.

Из јеврејског царства

Конов монолози:

— Прати лице, то разумем, прати руке но то могу још да одобрим, али прати ноге — е то ми никако не иде у памет.

— Леви, коћеш данас на трке.
— Пошто кошта?
— Два динара.
— Јок; за два динара ћу ја сам да трчим.

МИСЛИ

— Скулпа Вер —

Љубав је море по коме плови чун срца док најзад не потоне.

Човек, који никога не воли тај и себе самог мрзи.

Права љубав долази незапажено, прави растанак исчежава незапажено.

Љубав је једини период људског живота у коме је човек способан за највеће добро као и за највеће зло — у исто време.

руца он је трчао од војника до војника храбрио их и шалио се са њима, као да су у најбезбрижнијем стању, а не пред отвореном раком, која их може прогутати сваког тренутка.

Борба на В. Трајаше од ране зоре. По страшном гуђењу топова и пискавом штеповању митраљеза, изгледало је да се све више разваја, у место да се ближи крају. Куршуми су зујали поред ушију као ројеви пчела. Шрапнели су се распрскавали над нама, али ми нисмо на њих обраћали пажњу, јер су били високо темпирани. Непријатељ је се ближио све више нашим рововима, можда још педесет метара био је удаљен од нас. У сред ове хуке чујемо пискави глас наше трубе где свира јуриш. Као електризовани сви поскакамо из рова и уз паклену

вику: Ура! јурусмо на непријатељске ровове. Измешасмо се и почесмо се гушати.

Ја сам пао рањен недалеко од Које. Видео сам како се нађе у гомили њихових војника и официра. У том се наши нагло повукоше у ровове и наша артиљерија поче косити уз асистенцију митраљеза. Која видећи се у невољи јер није могао натраг, он леже поред њихових официра на земљу. Куршуми преко нас фијукали су ужасније него ли икад. И Која поче преговарање са њихова два официра која беху поред њега. Говорили су немачки, и он их је ослобљавао са Негген... Гледао је човек, кад је пао већ у њихове руке да их придобије за пријатеље. Имао је кад да им прича како је студирао у Бечу и у Немачкој.

Али у том се деси чудан обрт. Наши се појавише и са бока. И опет малопређашња ровови оживеше.

Официри видеше овај преокрет, разумели су да је Која сад господар ситуације и они њега сад ослобљаваху са Негген Којо! Салетаху га и мољаху, да он њих сад узме у заштиту. У том они из рова стигоше до њих, са подигнутим пушкама и доле окренутим бајонетима. Они беху спремни за бод. У том Која скочи...

— Јагу Којо, анаш Којо, повикаше војници радосно кад угледаше свога Коју. Они су мислили да је већ погинуо и њиховим радосним узвицима не беше краја: Која се обрати официрама који су стојали иза његових леђа и посматрали са чуђењем одушевљење војника кад су наишли на

Herrn Коју.

Он им рече, да се не плаше и да су обезбеђени и спроводе их у позадину.

ПОДЛИСТАК

Pierre Loti:

Madame Hrysantème

Овако, гледање с леђа, наше су луткице врло пристале с оном уметнички очешљаном фризуром и кокетно прободеним иглама. Скакућу у црвеним сандалама трудећи се да врхове својих ногу увуку унутра, како то доликује елегантним госпођама. Сваки час прсну у гласан смех.

Да, гледањем с леђа, чине се врло пристале. Као све Јапанке, а оне имају прекрасан потиљак. Говорећи међу собом о њима, називамо их својим „дре-

сираним псима“, па доврста по свом понашању и личе на ове паметне животиње.

Нагзсаки је од једног краја до другог сасвим исти: — свугда гору петролеумске лампе, љуљају се шарени лампони и јуре цинови. Кудгод се окренеш, наилазиш на уске улице с њихким кућама од дрвета и хартије: Свугда су исти отворени дућани без икаквих призора и сви су на неки начин једноставни и примитивни, продавале се у њима најфиније бронзане и златне ствари, најлепше вазе од порцулана или — сушена риба, стари кухињски лонци и друга старулица.

Продавци седе на земљи усред својих скупоцених и обичних ствари, разноличних ногу све до бедара. Откривају готово све, што ми аако брижљиво скрива-

Последње вести

Руско бојиште

— Цар на фронту —

Петроград, 25. авг. — Цар је напустио Царскоје Село и отишао на фронт. У Главном Стану ће се одржати ратни савет под Царевим председништвом.

Француско бојиште

ПАРИЗ, 25. авг. — Артиљерске борбе на целом фронту. На сектору северно од Араса наше су батерије јако оштетиле немачке ровове. Нарочито се води артиљерска борба у области Ро-а у Шампањи, на фронту Порт Босежур и северно од Пиреја. У Вогезима и Хартманскопфу води се борба са великим бомбама. Као што смо јавили 19. авг. непријатељ је са 4 авиоплана бомбардовао отворену варош Ланевил. Ради одмазде 40 авиоплана француских бомбардовали су војне објекте и заводе и жел станицу у Фарблику.

40 км. од Цариграда

— Успех Савезника —

СОЛУН, 25. августа. — Један енглески сумарен успео је да се провуче кроз Дарданеле и да уђе у Мраморно Море, где је на малоазјској страни искрцао изванредан број минара који су разорили утврђење Дамбет. Ово се утврђење налази удаљено непуних 40 км. од Цариграда и његово разорење као и појава сумарена у Мраморном Мору изазвали су панику у Цариграду. Сумарен се вратио натраг неоштећен.

Чапрашиков

— Код краља Фердинанда —

СОФИЈА, 25. августа. — Г. В. Чапрашиков, бугарски посланик на српском двору приспео је овамо и одмах је по свом доласку посетио др. Радославова и код њега се веома дуго задржао.

Сутра пре подне г. Чапрашиков ће бити примљен код краља у аудијенцију.

Аустријска војска

— Према Србији и Румунији —

Атина, 25. августа. — „Патрис“ има депешу ове садржине: На српској граници Аустро-Немци концентрисали до 150.000 људи. Сем тога и на румунској граници концентрисано је до 150.000 људи.

Још један

— Потопљен немачки подморски брод —

СОЛУН, 25. августа — Са Митилене јављају, да је један немачки сумарен потопљен баш при изласку из Дарданела. Цела посета је заробљена.

мо... Но зато је стидљиво обучено горње одело — Сваки од њих занат и своје послове ради јавно, пред целим светом, па се мораш често дивити с колико мирноће и с колико умешно сти израђују најтеже ствари, готово без икаквих помоћних средстава. Управо, очаравате начин на који они излажу своје производе по улицама и базарима. Коња ни на који начин не можеш угледати у граду, па ни теретних кола; цео свет иде пешице или се вози у смешним цинковским колицама. Где где угледаш по кога Европљанина, који је овамо дошао с брода. И неколико Јапанаца — на срећу врло ретко — можеш видети у европским жакетима. Остала се задовољавају својим народним оделом, заузимајући само ше-

шире у облику диња, испод којих се спуштају дуге и глатке плетенице.

И свугда ужурбаност, за- посленост, трговање и — смех.

Наше „мусме“ свако вече купују у назарима којекакве ситвице. Као мала размажена деца, хтеле би да имају свега: играчака, игала, појаса и цвећа. К онда једна другој дају дарове смешећи се умилато.

На пример, госпођа Руша, изабере за Хризантему врло духовито сдожен ламписи у коме невидљиви механизам баца на пламен кинеске сцене. Хризантема опет реваншира лепеаом, на којој су насликани лептири, који облећу око цвећа.

— Наставиће се: —

ПЕКМЕЗ И СУВЕ ШЉИВЕ

ВРЛО ДОБРОГ КВАЛИТЕТА продајем на више и на мање са сасвим јефтиним ценом.

Примам у комисион коже и све друге ово земаљске производе. Набављам на нишкој пијаци и експедијем колонијалне и друге робе најјефтиније.

Калман Б Лебл

комисионер

Ниш, преко пута општине

252,7 15

Изашле су из штампе књиге:

L. Adle Prevest

МАНОН ЛЕСКО

РОМАН

с француског превео

Дамњан Ковачевић

Цена 2-50 дин.

ВОЈНИ КРИВИЧНИ

ЗБОРНИК

у који су ушли: Закон о устројству војних судова; Војни Казнени Законик; Законик о поступку војних судова у кривичним делима; Закон о дисциплинском суду и дисциплинска уредба.

Уредио

Гојко Никетић

Цена 3-— дин.

Књижарима 30 од сто рабата. Препродајцима 20 од сто. Поруџбине прима

Издавачка Књижарница

ГЕЦЕ КОНА

275

Београд.

5-5

Антоније Ђорђевић

ШПЕДИТЕР

БЕОГРАД

САВА

Јавља својим муштеријама и осталом трговачком свету да врши експедиције како увоз тако и провоз за унутрашњост Србије.

259

10-10

Лела Перићева

РОМАН из београдског живота

Али је једним дубоко продирућим погледом погледао девојку и натерао јој руменило у већ румене образе. Она је сва горела и изгледало је, да ће јој једри образа сваког часа пући и из њих крв шикнути.

Настала је мала али веома мучна пауза. Стеван је још увек обећавао да јој открије ту тајну. Међутим, она је врло добро разумела смисао његових речи а још боље осетила онај његов поглед. Он је говорио боље но све друго. Осећајући све то, девојка да би избегла и себе извела из забуне устаде и пригушењим гласом, који је одавао њезину збуњеност и страх

Имам на продају 600 буради

пекмезарских добрих; коме је потребно нека се обрати потписатоме:

Љубомир Ристић

хотелијер „Касина“ у Крушевцу.

27110-20

ЛОМНИЧКА КИСЕЛА ВОДА

Закупац сам Ломничке Киселе Воде. На стоваришту имам воде у флашама од $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ и 1 литар. Ко потребује нека се изволи обратити потписаном закупцу.

Ко жели, може послати кога са флашама на извор или потписаном, где ће добити потребно одобрење за воду.

За ближа обавештења може се свако обратити закупцу

Љуб. Ристићу

193-36-

гостиничару хотел „Касина“ у Крушевцу.

ТРГОВИНА

Цветка Ђорђевића

У МЛАДЕНОВЦУ

има на своје стоваришту и увек у великој количини:

Кафе I и II врста

Плавог камена

Церезина

Парафина

Есенције

Коњака

Сајуна за веш и чистога

Рајлука

Бисквијиа

Чоколаде све величине

Суве, свилене и филоване

бонбоне

Џиде у сандуцима од 5, 10 и 25 клгр., као и све остале сорте колонијалне робе

ЖЕЛТИНА МАШИНСКОГ, БЕЛОГ, ЦИЛИНДЕРА, ВАЗЕЛИНА, и осталих потреба за вршанице

Продаја ангро, а цене најповољније

235

11-

Своме драгом сину

Милораду (Милету) Стефановићу

судском писару, п.поручнику VIII п. I поз.

који славно погибе 27 августа пр. год. при прелазу у Срему на Бољевцима, даваћу годишње помен 26 ов. м. у 10 ч. пре подне у цркви Св. Николе на новом гробљу.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Мати Јелена, сестра Перка, браћа Владимир и Часлав, баба Персида и остала многобројна породица.

283

1-2

од њега у исто време рече: пاردон, да видим да ли иде мама! —

Као звер, коме хоће плен да се извије из шапа, Стеван скочи са места на коме је седео, ухвати девојку за руку и дрхћући од узбуђења рече јој:

— Оствните, нисам вам рекао још све. Кад вам будем открио тајну, за коју сам тек овде у Београду сазнао. Отићите, те нећете морати да изгледате да ли г-ђа мајка иде или не.

Опет је настала кратка, али мучна пауза.

Најзад Стеван настави: — Да, госпоњце. Ја сам уживао, веселио сам се. Расипао сам и новаци здравље, путовао сам, дисао сам свеж пољски ваздух и верао сам се по глечерима. Гледао божанствену панораму, када се сунце рађа, дивно сам се сунчевом за-

ласку, слушао сам хуку мора, посматрао сам буру, возио сам се по мврном и тихом језеру, волео сам, па ипак нисам био срећан. Све лепоте, све дражи онога што ме је окружавало стварало је, будило је у мени неки нарочити осећај, али је све то тако далеко било од среће. Ја сам био несрећан. Ја сам то осећао, тај ме је бол мучио, и често сам се сам питао: што сам несрећан, или да ли ја не умем да разумем овај свет, да ли га довољно не познајем?

Дани су хујали али ја никада не окусих тај забрањен плод што га љубављу називају. Ах колико сам ноћи преседео и размишљао о срећи, која се другоме тако смешила и у део падала а од мене бежала.

— Наставиће се —